

Sygn. akt II Ca 195/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt
Sędziowie:	SSO Henryk Haak SSO Janusz Roszewski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jarocinie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w P.

z dnia 31 października 2014r. sygn. akt VI C 18/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygnatura akt II Ca 195/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2014r. Sąd Rejonowy w Jarocinie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powódki K. M. tytułem zadośćuczynienia kwotę 15.000,00 zł z ustawowymi odsetkami d dnia 05 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy za okres od stycznia 2010 r. do czerwca 2012 r. kwotę 7.393,26 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2012 r. do dnia zapłaty a za okres od lipca 2012 r. do stycznia 2013 r. w wysokości po 286,17 zł miesięcznie, zaś od miesiąca lutego 13 r. w wysokości po 500,00 zł miesięcznie, płatną do 25 dnia miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek

z rat, ustalili, że pozwany ponosi na przyszłość odpowiedzialność wobec powódki za skutki wypadku z dnia 16 grudnia 2008 r.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Apelację od wyroku Sadu Rejonowego wniósł pozwany zaskarżając wyrok w części - w zakresie pkt 2 i 3 wyroku, co do całości zasądzonych w tym wyroku kwot oraz w zakresie pkt 6 rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. O ubezpieczeniach obowiązkowych ... etc. – poprzez wadliwą ocenę prawną, że wskazane w tym przepisie wyłączenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w stosunku do szkód polegających na lub utracie mienia, wyrządzonych przez kierującego posiadaczowi pojazdu mechanicznego nie obejmuje szkód polegających na utracie dochodów współposiadaczki pojazdu. na skutek wypadku spowodowanego przez drugiego współposiadacza pojazdu, a w konsekwencji niezasadne uwzględnienie powództwa o utracone dochody i rentę z tego tytułu na przyszłość. Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę wyroku w i oddalenie powództwa w zaskarżonej części, zmianę orzeczenia o kosztach procesu i orzeczenie o kosztach postępowania za instancje odwoławczą.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się niezasadna.

Zauważyć trzeba że nie zostały przez apelującego zakwestionowane ustalenia Sądu Rejonowego. Sąd Okręgowy przyjmuje ustalenia faktyczne za własne, zatem nie musi ich powtarzać.

Należy zatem odnieść się do podniesionego przez skarżącą zarzutu naruszenia prawa materialnego przepisu art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. O ubezpieczeniach obowiązkowych [u.u.o].

Przytoczone przez powódkę okoliczności faktyczne oraz ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny w sprawie, uzasadniają przyjęcie, że powódce tytułem wyrównania wskazanego przez nią uszczerbku majątkowego należna jest renta odszkodowawcza w związku z częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej we wskazanym okresie, na podstawie art. 444 § 2 k.c. a nie odszkodowanie z tytułu utraconego zarobku na podstawie art. 444 § 1 k.c.

Dyspozycja art. 822 § 1 k.c., wskazuje, że zakres odpowiedzialności ubezpieczonego wobec osoby trzeciej wyznacza co do zasady zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (por. np. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2005 r., III CZP 99/04, OSNC 2005, nr 10, poz. 166 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 353/99, nie publ.).

Natomiast przepis art. 34 ust. 1 u.u.o. określa szkodę jako następstwo pozostające w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, obejmując tym pojęciem zarówno szkody na osobie (śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia), jak i szkody w mieniu, polegające na jego utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu.

Z kolei przepis art. 38 pkt 1 u.u.o. wyłącza odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za szkodę, za którą ponosilby odpowiedzialność w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Dla rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego objętego zarzutem apelacyjnym kluczowe znaczenie ma zakres wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przewidzianego w art. 38 ust. 1 pkt 1 in principio u.u.o. Wyłączenie to odnosi się zatem tylko do szkód w mieniu. Wniosek taki uzasadnia wynik jednoznacznej wykładni językowej wymienionego przepisu, który wyraźnie stanowi o zwolnieniu z odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za szkody

polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzone przez kierującego posiadaczowi pojazdu mechanicznego. Przepis ten dotyczy wszelkich szkód w mieniu wyrządzonych posiadaczowi lub - jeżeli posiadaczy jest kilku - współposiadaczowi pojazdu przez kierowcę, także więc szkody polegającej na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojazdu, a ponadto za szkody wyrządzone w pojeździe przez inny pojazd tego samego posiadacza. Takie unormowanie oznacza więc, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, za szkodę określoną w art. 34 ust. 1 in fine u.u.o., nie jest wyłączona w odniesieniu do odpowiedzialności za szkodę powstałą na osobie. (Uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2005 r. III CZP 99/04 OSNC 2005/10/166, Prok.i Pr.-wkł. 2005/11/35, OSP 2006/4/48, Biul.SN 2005/4/10, por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2004 r., IV CK 116/03).

Drugim kluczowym zagadnieniem dla rozstrzygnięcia o roszczeniu powódki jest zakres pojęcia szkody na mieniu i osobie oraz odpowiadające tym pojęciom obowiązków naprawienia szkody polegający na świadczeniu renty odszkodowawczej zasądzonej na podstawie art. 444 § 2 k.c.

Zważyć najpierw trzeba, że lokalizacja art. 444-449 k.c. wskazuje, iż przepisy te znajdują zastosowanie wyłącznie w reżimie odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych jako odszkodowania w wyniku następstw uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia. Przepisy te przewidują szczególny sposób naprawienia **szkód na osobie w zakresie uszczerbku majątkowego** – w postaci renty czy obowiązku naprawy szkody przyszłej - m.in. z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej czy zwiększenia potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość (art. 444§2 kc.). Jest to sposób naprawienia szkody charakterystyczny dla szkód na osobie, natomiast nie może dotyczyć szkody na mieniu. (por. Maciej Kaliński, Szkada na mieniu i jej naprawianie, W-wa 2008, s.244 i tam przywołana literatura).

Determinowane przez legalną definicję mienia zawarta w art. 44 kc określenie szkody na mieniu polega bowiem na negatywnych reperkusjach naruszenia własności i innych praw majątkowych poszkodowanego. Obecnie przeważa zapatrywanie, iż szkoda na osobie jest wynikiem naruszenia praw (dóbr) osobistych poszkodowanego. Rozróżnienie to opiera się wyłącznie na kryterium przedmiotu bezpośredniego naruszenia (dobra osobiste bądź mienie).

W zakresie szkody na mieniu i osobie dokonuje się oceny z punktu widzenia dobra dotkniętego bezpośrednim naruszeniem a nie jego skutków. (por., G.Bieniek, Odpowiedzialność cywilna za wypadki drogowe na tle obowiązkowych ubezpieczeń komunikacyjnych, W-wa 1983, s.77, T.Wisniewski w: Komentarz do KC Ks.3, t.1 2002, s. 68, Z. Radwański, A.Olejniczak, Zobowiązania 2006, s.248)

Według tego rozróżnienia w zakres pojęcia szkoda na osobie wchodzić będą zarówno uszczerbki majątkowe, jak i niemajątkowe o ile są wynikiem z naruszenia dóbr osobistych poszkodowanego. Natomiast na zakres szkody na mieniu wchodzić będzie utrata rzeczy lub jej uszkodzenie będące skutkiem naruszenia tego dobra.

Należy więc uznać, że w okolicznościach rozstrzyganej sprawy uzasadnione jest przyznanie powódce świadczenia stanowiącego skapitalizowaną rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i utraconych widoków na przyszłość wg art. 444§2 k.c., bowiem stanowiąc postać majątkową odszkodowania za szkodę na osobie, nie podlega wyłączeniu odpowiedzialności pozwanego w okolicznościach wskazanych hipotezą art. 38 ust.1 pkt 1 u. u. o.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy w oparciu o powołane przepisy i przepis art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2 sentencji zgodnie z treścią przepisu art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Na koszty te składały się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 1.200 zł.